

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра управління гірничим виробництвом та охорони праці

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. ректора

_____ Ярослав ЛЯШОК

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК27 «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних

захворювань та аварій»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальності 263 Цивільна безпека

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Цивільна безпека

(назва освітньої програми)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій» для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека»

4 вересня 2022 року. – 7 с.

Розробник: Ісаєнков О.О., доцент кафедри управління гірничим виробництвом та охорони праці

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління гірничим виробництвом та охорони праці

Протокол № 2 від 23.09.2022 р.

Завідувач кафедри УГВіОП _____/Ярослав ЛЯШОК/

“ _____ ” _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією НМК-26 за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Протокол № 1 від 26.09.2022 р.

Голова НМК _____/Сергій ПОДКОПАЄВ/

“ _____ ” _____ 20__ р.

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова навчальна дисципліна	
Обсяг в кредитах ЄКТС	6	
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	180	-
лекції:	36	-
практичні заняття:	24	-
лабораторні заняття:	-	-
семінари:	-	-
самостійна робота:	120	-
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Дисципліну викладають	Доцент кафедри УГВіОП Ісаєнков Олександр Олександрович. (Персональна сторінка на Wiki DonNTU) Контактний e-mail: oleksandr.isaienkov@donntu.edu.ua Сторінка кафедри: https://donntu.edu.ua/gorn/ugv	

Передумови для вивчення дисципліни: для впевненого опанування змісту дисципліни, необхідні знання, отримані в рамках вивчення дисциплін циклу загальної підготовки «Іноземна мова», «Вища математика», «Хімія», «Фізика» та дисциплін циклу професійної підготовки «Програмні засоби обробки інформації в охороні праці», «Цивільний захист», «Правові основи цивільної безпеки», «Природні та техногенні загрози, оцінювання небезпек».

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій» вивчається з метою формування у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових, організаційно-технічних, соціально-економічних та психологічних питань розслідування, обліку і аналізу нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, визначеного відповідними державними нормативно-правовими та нормативно-технічними актами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

3. Очікувані результати навчання

Фахові компетентності:

ФК11. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

ФК18. Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища.

ФК19. Здатність до розуміння механізму процесів горіння і вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайної ситуації.

Програмні результати навчання:

ПРН03. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці,

питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

ПРН04. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.

ПРН06. Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.

ПРН11. Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.

ПРН14. Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.

ПРН15. Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри уражальних чинників джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.

ПРН26. Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Оцінювання здатності самостійно виконувати проектні завдання за проблематикою курсу здійснюється шляхом оцінювання виконання практичних робіт та курсової роботи.

Підсумкове оцінювання здійснюється у формі письмового екзамену.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Практичні роботи, що виконуються під час семестру відповідно до прийнятої в ДонНТУ схеми оцінювання дають можливість отримати до 40 балів із 100 можливих. Максимальний бал, визначений схемою оцінювання, наведеною нижче, можливо отримати за умови своєчасного та правильного виконання завдань. За наявності помилок або при несвоєчасному виконанні оцінка знижується до 60% від максимальної.

Письмовий екзамен оцінюється максимум у 60 балів.

Схема оцінювання:

Пр.1	Пр.2	Пр.3	Пр.4	Пр.5	Пр.6	Пр.7	Пр.8	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
5	5	5	5	5	5	5	5	40	60	100
3	3	3	3	3	3	3	3	24		

Примітки: 1) Пр.1, Пр.2 і т.д. практичні роботи;

2) У числівнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний ((за наявності помилок, або при правильному, але несвоєчасному виконанні);

3) робота, що містить критичні помилки, не оцінюється.

Повне виконання та зарахування всіх практичних робіт, успішний захист курсової роботи, є умовою допуску до екзамену.

Підсумковий результат оцінюється за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Законодавча та нормативна база України з розслідування нещасних випадків на виробництві та в побуті. Міжнародний досвід організації розслідування, обліку і аналізу нещасних випадків, професійних захворювань та аварій.

Тема 2. Обв'язки та дії роботодавця з організації і проведення звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві. Обв'язки та дії комісії з організації і проведення звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві.

Тема 3. Класифікація видів подій, причин нещасного випадку, обладнання, устаткування, машин, механізмів, що призвели до нещасного випадку.

Тема 4. Особливості організації і проведення спеціального розслідування нещасних випадків. Обв'язки та дії роботодавця з організації і проведення спеціального розслідування нещасних випадків на виробництві. Обв'язки та дії комісії з організації і проведення спеціального розслідування нещасних випадків на виробництві.

Тема 5. Характеристика професійних захворювань та причин їх виникнення в Україні. Особливості організації і проведення розслідування та обліку професійних захворювань, отруєнь.

Тема 6. Обв'язки, дії роботодавця та комісії з організації і проведення розслідування професійних захворювань, отруєнь на виробництві.

Тема 7. Основні положення Міжнародної статистичної класифікації захворювань та споріднених проблем здоров'я. Реєстрація та облік професійних захворювань. Встановлення причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням (отруєнням) або трудовим каліцтвом.

Тема 8. Особливості організації і проведення розслідування та обліку аварій на виробництві.

Тема 9. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин. Звітність та інформація про професійні захворювання та аварії, аналіз їх причин. Державні органи та організації, що займаються статистичним обліком травматизму, професійних захворювань та аварій.

6.2. Темы практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Проведення аналізу нещасних випадків на виробництві	2	-
2	Організація та порядок розслідування нещасного випадку на підприємстві	4	-
3	Складання документації під час розслідування нещасних випадків	2	-
4	Організація та порядок спеціального розслідування нещасного випадку	4	-
5	Порядок розслідування професійних гострих та хронічних захворювань і отруєнь на виробництві	2	-
6	Порядок розслідування та обліку аварій на виробництві	4	-
7	Розробка наказу за результатами розслідування нещасного випадку. Складання повідомлення за результатами нещасного випадку	2	-
8	Складання актів за формами Н-1, П-5, НТ	4	-
	Усього годин	24	-

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Підготовка до практичних занять 1—8	24	-
2	Опрацювання лекційного матеріалу та матеріалів відповідної теми з рекомендованих джерел інформації	66	-
3	Курсове проектування	30	-
	Усього годин	120	-

6.5. Індивідуальна робота

Навчальним планом передбачається виконання курсової роботи, тематика якої стосується правових, організаційно-технічних, соціально-економічних та психологічних питань розслідування, обліку і аналізу нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, визначеного відповідними державними нормативно-правовими та нормативно-технічними актами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

Курсова робота виконується одночасно з вивченням курсу. Завдання на виконання курсової роботи видається керівником-консультантом на початку семестру (не пізніше другого тижня). Робота має бути виконана у термін, вказаний у завданні, із дотриманням календарного плану. Виконана робота здається керівнику на перевірку не пізніше, ніж за 10 днів до початку екзаменаційної сесії; оцінка здійснюється на підставі публічного захисту. При незадовільному захисті курсова робота виконується заново по іншому завданню.

7. Література

Основна:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. із змінами // Відомості ВР України. – 1996. – № 30. – С. 141. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Кодекс законів про працю України. від 10.12.1971 № 322-XIII із змінами. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
3. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII, в редакції Закону №229-IV від 21.11.2002. // Відомості ВР України. – № 2. – С. 10. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV зі змінами та доповненнями від 21.12.2000 р. № 2180 // Відомості ВР України. – 1999. – № 46–47. – С. 403. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
5. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» // Відомості ВР України. – 2001. – № 15. – С. 73. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
6. Закон України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 184 2001 року про безпеку та гігієну праці в сільському господарстві». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1216-17#Text>

Нормативна:

1. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 337. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-п#Text>
2. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 р. № 270. -

- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-2001-п#Text>
3. Порядок ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки та їх обліку. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 13.09.22. № 1030. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2022-п#Text>
  4. ДСТУ-Н Б А.3.2-1:2007 Система стандартів безпеки праці. Настанова щодо визначення небезпечних і шкідливих факторів та захисту від їх впливу при виробництві будівельних матеріалів і виробів та їх використанні в процесі зведення та експлуатації об'єктів будівництва. - Режим доступу: https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/dstu_n_b_a_3_2_1_2007/5-1-0-822
  5. ДСТУ 7239:2011 Система стандартів безпеки праці. Засоби індивідуального захисту. Загальні вимоги та класифікація. - Режим доступу: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/7239/5-1-0-1935>

Додаткова:

1. Третьяков О.В. Курс лекцій з дисципліни «Розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» (для студентів 4 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 6.170202 – Охорона праці) / О.В. Третьяков, С.В. Нестеренко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ, 2015. – 426 с. - Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/33756735.pdf>
2. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: Навч. посібник. 2-ге видання, доповнене та перероблене. / В.Л. Филипчук, К.Н. Ткачук, О.С. Печніков, О.С. Шаталов, Д.В. Зеркалов, О.М. Кухнюк. – К: Основа, 2016. – 304 с. - Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/297138948.pdf>